

Déli Hírlap



Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj
Sibiu

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRÉ
vezetésével

A romániai
Magyar Népközösség lapja

A Timiș-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 33
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Tokió mindenre felkészült

A japán kormányválság gyorsan befejeződött. Már maga ez a körülmény is jelzi, mily komoly és sorsdöntő helyzetben történt a tokiói új kabinet összeállítása, Toyo tábornok, miniszterelnök első nyilatkozata pedig, a legteljesebb nemzeti összefogást sürgetve, rámutatott azokra a feladatokra, melyek megoldását minisztertanácsai a legerélyesebben végrehajtja.

Konoye herceg volt kormányja, mint a jelentések hangoztatták, válaszutra került. Két erősödő irányzat ütközői között a Konoye-kabinet tanácstalan volt. Az egyik párt a fegyveres semlegesség mellett tört pácát, a másik viszont azonnali beavatkozást sürgetett az egyre jobban kihangsúlyozódó angolszász bekerítési manőverek ellen. A kormányválság rövid ideje alatt a japán sajtó hangjából kitűnt, hogy Tokió elégedetlen a japán-amerikai tárgyalásokkal és ezzel hozta összefüggésbe Konoye herceg kormányának lemondását. A volt kormány mindent megtett a csendesóceáni béke fenntartásáért, de Japán életérdekeit, mint ezt egy felelős kormánytól el is várták, nem teheté köckára, Washington — nyilvánvalóan londoni tanácsra, vagy ami még valószínűbb: londoni követelésre, — arra szerette volna rábírní Tokiót, szakítson a tengelyhatalmakkal. A távolkeleten ezzel egyidőben feltűnően megélnék az angol-amerikai diplomaták és katonai vezetők utazgatásai, tárgyalásai, a csunkingi kormány messzeszemenő ígéreteket kapott az Egyesült Államoktól s az amerikai kereskedelmi hajók a Szovjetunióknak szánt hadianyagrakományal egymásután indultak utra Vladivosztk felé.

Japán figyelmét nem kerülte el Washington kettős játszmája. Mig Tokióval meddő tárgyalásokat folytatott, — az amerikai kormány két kézzel segítette Csungkingot és a moszkvai konferencián a legbőkezűbb támogatást ígerte a létalapjában megrendülő Szovjetnek. Az amerikai hírharsona ugyanakkor az angolszász flotta fellépésével fenyegetőzött, amiből még a távolállók is kiveheték, hogy itt hamarosan kenyértörésre kerülhet a dolog.

Az új japán kormányban vezető szerepet a haditengerészet képviselői kaptak. Ebből egyes külföldi körök arra következtetnek, hogy a japán-amerikai viszony áll a tokiói kormány politikai érdeklődésének előterében. A kormányválság idején a csendesóceáni amerikai hajók parancsot kaptak, fussanak be a legközelebbi amerikai támaszpontra, vagy valamely baráti állam kikötőjébe. Azt a hírt, mely szerint ezt az utasítást a tokiói kormány alakulása után visszavonták volna, eddig még nem erősítették meg.

Toyo tábornok, az új miniszterelnök katonaeMBER. Katonai tisztségét, a hagyományoktól eltérően, továbbra is megtartja, amiből megállapítható, hogy a hadseregnek állandó és közvetlen kapcsolata lesz a kormánnyal. Toyo tengernagy, németbarát érzelmeiről ismert s ezt Berlinben is kiemelték. Japánban általában az a benyomás, hogy az utóbbi évtizedek egyik legerélyesebb kormánya vette át most a felkelő Nap országának vezetését és erőskezü politikát várnak az új kabinetől. Az előző kormányok alatt történtekért a Toyo kormány nem felelős, — hangoztatja a „Tokio Nisi Nisi” című lap, a „Miyako” pedig megjegyzi, hogy a japán nép kész vérét ontani életérdekeiért. Hogy melyek Japán életérdekei? Ezt Toyo miniszterelnök első nyilatkozatában a következőképp érzékeltette: 1) Felszámolni a kínai konfliktust s ezáltal 2) A nagy ázsiai életter megszervezését nyélbeűtni, 3) Külpolitikai viszonylatban Japán együttműködés a tengelyhatalmakkal, melyekkel szoros érdekközösség fűzi össze. 4) Belpolitikai szempontból az összes nemzeti erők összefogására van szükség a fegyverkezés tökéletesítése és a nemzetvédelmi célokat szolgáló ipari termelés fejlesztése érdekében.

Nemzetközi viszonylatban az új japán kormány felépésétől sokat várnak. Utálnak arra, hogy Toyo tábornok a hadsereg embere és tengelybarát, másrészt pedig felhívják a figyelmet Roosevelt elnöknek az amerikai szárazföldi, légi és tengeri haderő vezetőivel folytatott tanácskozásaira, amiből röviden az alábbi következtetést vonják le: A japán-amerikai feszültség végkép kiéleződött s a Csendes-óceán máról-holnapra kitörhet a háború.

Ezekre a meglátásokra a közeljövő ad majd választ. Japán mindenre felkészült s mint Taharashi tengernagy néhány nappal ezelőtt hangoztatta: szembeszáll minden fenyegetéssel. A japán hajóhad kiképzése és felszerelése

tekintetében egyaránt elsőrangú. Ha számbelileg valamivel kisebb is, minőség tekintetében mindenben versenyképes, harci szelleme pedig messze fölötte áll a szembenálló flották ütőképességének. (—)

Német hegyi vadászok elfoglalták Sztalino városát

A donecki iparvidék sorsa is megpecsételődött — Moszkvában több lázadási kísérletet vérbefojtottak — Sztalin, miután elrendelte a szovjet főváros végsőkig való védelmezését, eltávozott Moszkvából és egy páncélvonaton ütötte fel főhadiszállását

A német véderő főparancsnoksága a vezéri főhadiszállásról tegnap a következő harctéri jelentést adta ki:

Német és olasz egységek tegnap birtokukba vették a Sztalino körüli vidéket, a Donecz-medence egyik legfontosabb hadfelszerelési központját. Sztalino városát hegyi vadászok foglalták el. A város egyik legjelentősebb ipari üzemére kitértek a német harci lobogót.

A Brjanszktól keletre levő esatater tisztogatási hadművelet során Petroff tábornok, a legfelső szovjet tanács tagja és az ötvenedik szovjet hadsereg parancsnoka, számos vezérkari tisztjével együtt elesett. Német harci repülőgépek Moszkva és Szentpétervár fontos üzemét bombázták.

A Nagybrítánia elleni harc során német tengeralattjárók az Atlanti-óceánon hét ellenséges kereske-

delmi hajót süllyesztettek el összesen 38.000 tonna ürtartalommal. A „Svend Feyn” nagy angol anyahajót torpedótalálattal súlyosan megrongálták. Harci repülőgépek Múltjő északi keletre megsemmisítettek egy tízezer tonnás kereskedelmi hajót. Egy másik nagy kereskedelmi hajót bombatalálattal súlyosan megrongáltak.

A német légierő a legutóbbi éjszaka Liverpool fontos kikötője, valamint Anglia keleti és délkeleti partvidékén, kikötők és hadifontosságú berendezések ellen intézett támadásokat.

Angol bombavető repülőgépek október 21-re virradó éjszaka gyújtó- és robbanóbombákat dobtak le Németország északnyugati és nyugati részében főbb helysége. A polgári lakosság halottakat és sebesülteket veszített. Csekély anyagi kár is történt. A támadó repülőgépek közül négyet lelőttek.

Forradalmi hangulat a szovjet fővárosban

Ankarából jelentik: Kinos vita után Sztalin elrendelte, hogy Moszkvát a végsőkig kell védeni és hozzájárul a szovjet főváros lerombolásához.

Moszkvában több lázadási kísérletet vérbefojtottak.

Kiadták az utasítást, hogy akire a lázadás vagy áruság legkisebb gyanuja is hárul, azonnal agyon kell löni. (Oriente).

Odesszában is romboltak a kivonuló szovjet csapatok

Rómából jelenti a Rador: A Stefani-iroda közli, hogy egy olasz újságíró, aki Odessza elfoglalása után két nappal a városba érkezett, leírja a város szomorú helyzetét, amelyben a bolsevisták hagyták. Mint a Szovjetunió többi városában, Odesszában is lerombolták a templomokat vagy raktárakká változtatták át. A lakosság a legnagyobb szívélyességgel fogadta a román és német csapatokat, valamint a szövetségesek újságírokat. Az olasz újságíró aztán utal arra, hogy megkezdődött a városban a zsidók összeírása.

A város központjában mutatkozó rombolás jóformán csak a bolsevisták által elhelyezett aknáknak műve. A román és német repülőgépek a lehetőség szerint kímélték a polgári lakosságot és pontosan céloztak.

A légitámadások ipari üzemek és kikötőberendezések ellen irányultak, amelyek eltűntek a föld színéről.

A SZOVJET KILÁTÁSTALAN HELYZETE

Vichyből jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy a „Le Journal” katonai szakértője a Szovjetunió helyzetével foglalkozva azt írja, hogy a Szovjet nem várhat nagy dolgokat a jövő hónapban az Egyesült Államoktól és Angliától. Inkább az a kérdés merül fel, hogy a Szovjet mit tud termelni a saját területén? A valóságban a szovjet ipari termelése alaposan csökkent, katonai téren pedig a szovjet kormánynak mincint előről kell kezdenie. Ilyen feltételek mellett nehezen hihető, hogy a szovjet kormány képes lenne komoly erőfeszítésre.

Sztalin egy páncélvonaton rendezte be főhadiszállását

Stockholmból jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy az „Aftonbladet” című svéd lap isztambulú tudósítójának jelentése szerint Sztalin elhagyta Moszkvát és

ismeretlen helyre távozott. Jólétesült körök véleménye szerint Sztalin egy páncélvonaton rendezte be főhadiszállását és így nem lesz állandó székhelye.

A Pravda minden városból erősítést szeretne csinálni

Helsinkiből jelenti a Rador: Az NTI közlése szerint a „Pravda” című szovjet újság azt követeli, hogy minden várost és községet alakítsanak át erősítéssé,

Azokat, akik a front mögött bomlasztó tevékenységet folytatnak, a katonai bíróságnak a helyszínen kell elítélni.

A MOSZKVAI AMERIKAI ÚJSÁGÍRÓK ÚJ SZÉKHELYE

amit az ellenség nem tud elfoglalni. Az újság ezenkívül még ezeket írja: Az ellenség folytatja előnyomulását és az ország súlyos pillanatokat él át. Az ellentállás érdekében

Amszterdamból jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy az angol hírszolgálat jelentése szerint a Moszkvában székelő amerikai nagykövetséggel együtt a távozó amerikai újságírók a Samara-tartományban levő Kuibisev városába utaztak.

minden várost, községet és házat fel kell használni.

Ausztráliai lap kijózanító cikke

Nem szabad lebecsülni a japán flotta erejét! — A japán hajóhad háboru esetén komoly veszélyt jelent az angol-amerikai flottára

Sanghaiból jelenti a Német Távirati Iroda: A „Sidney Sun” című ausztráliai lap felhívja az Egyesült Államok figyelmét arra, ne becsüljék le Japán katonai erejét. A lap többek között ezeket írja: Japánnak jelentős hajóhada van és megzavarhatja a csendes-óceáni és indiai-óceáni kereskedelmünket, fenyegetheti közelkeleti közlekedési utainkat és az összeköttetést a maláji szigetekkel.

A japán flotta hadszíntere közel áll saját tá-

maszpontjaihoz, ugyanakkor az Egyesült Államok hajóhadának támaszpontjai nagyon távoliak.

Ha a Csendes-óceánon háború tör ki, abban minden hatalom, tehát Ausztrália is résztvesz. Ez esetben az ausztráliai hajóhadnak nagyon nehéz harcot kellene vállalnia és minden bizonyos súlyos veszteségeket szenvedne. (Rador).

Külföldi célzatos híreszteléseket cáfol a bolgár távirati ügynökség

Szófiából jelenti a Rador: A bolgár távirati ügynökség közli, hogy az egyes külföldi rádiók által közölt azon hírek, amelyek szerint öt német ezredet küldtek volna Görögország északi részébe, hogy ott felváltsák a megszálló bolgár csapatokat, amelyek

nem tudták a rendet helyreállítani, nem felelnek meg a valóságnak. Görögország északi részében nincsenek egyáltalában bolgár csapatok, de ha Tráciáról van szó, úgy abban a tartományban teljes a rend és nyugalom.

Beiktatták az arad-bánsági evangélikus esperesség új vezetőjét

A nagyszabású ünnepség San-Nicolaul-Mare községben az egyházkerület elnökségének jelenlétében zajlott le

Argay Györgynek, az arad-bánsági evangélikus esperesség eddigi vezetőjének szuperintendensévé történt megválasztása után az egyházmegye élére Ponyiczky László, san-nicolaul-marei evangélikus lelkészt választották meg, akit vasárnap a romániai evangélikus zsinatpresbiteri egyházkerület vezetőinek jelenlétében iktattak be a főesperesi tisztségbe. A nagyszabású ünnepségre a nagyközségbe érkezett Argay György szuperintendens, Purgly László egyházkerületi főfelügyelő és Palágyi Jenő dr. másodfelügyelő, valamint az egyházmegye több vezető személyisége Timiş-Torontal- és Aradmegye különböző részeiből. A püspököt, Purgly László főfelügyelőt és Palágyi Jenő dr. aradi másodfelügyelőt, akik gépkocsival érkeztek San-Nicolaul-Marera, a nagyközség határában az ottani egyháztanács küldöttsége fogadta Kádár István dr. vezetésével, a templom előtt pedig Ponyiczky László üdvözölte az egyházkerület elnökségét. A san-nicolaul-marei Evangélikus Nőegylet nevében Ponyiczky Lászlóné köszöntötte a vendégeket.

Az ünnepi istentisztelet keretében

Argay György szuperintendens felavatta Ponyiczky László főesperest az új tisztségre, amelyre az egyházközségek egyhangulag választották meg.

A püspök a beiktatási aktust Schemmel Viktor timisoarai és Essig József olari evangélikus lelkész segítségével végezte. A szuperintendens meleg szavakkal üdvözölte az egyházmegye új vezetőjét, akit kért, hogy mint eddig, továbbra is hűséggel és odaadással végezze lelkési teendőit, mert lelkes és tevékeny egyházi vezetőkre van szükség.

Az ünnepélyes beiktatás után egyházmegyei közgyűlés volt, amelyet Takács Andor dr. egyházmegyei felügyelő nyitott meg lendületes szavakkal. Az egy-

házmegye tudomásul vette Ponyiczky László főesperes megválasztását és beiktatását, majd a vezetőlelkész elmondotta programbeszédét. Hangsúlyozta, hogy az egyházmegye ügyeit elődje, Argay György iránymutatása szerint akarja vezetni és különösen

nagy gondot óhajtat fordítani az ifjúság lelki gondozására, valamint a szórványokban élő hívek összetartására.

Az új főesperes felhívta a lelkészek figyelmét, hogy gyülekezetüket teljes odaadással szolgálják, mert ők a nép támaszai és nevelői. Ezután a romániai evangélikus zsinatpresbiteri egyházkerület nevében Purgly László főfelügyelő üdvözölte Ponyiczky László főesperest, az arad-bánsági esperesség nevében pedig Takács László dr. felügyelő köszöntötte új elnökségét. A lelkészi kar nevében Essig József olari községbeli evangélikus lelkész biztosította Ponyiczky László főesperest a papság szeretetéről és ragaszkodásáról. A san-nicolaul-marei evangélikus egyházközség nevében Fullajtár Dániel egyházközségi felügyelő mondott üdvözlő beszédet, a nagyközség evangélikus nőegylete képviseletében pedig Boros Lászlóné köszöntötte az új főesperest.

A köszöntő beszédek után az ünnepi közgyűlés megválasztotta az esperesség új tisztikarát.

Az arad-bánsági egyházmegye másodfelügyelője Wachsmann Alvin dr. timisoarai egyházközségi felügyelő lett.

A közgyűlés befejeztével az egybegyűlt közbeneden vettek részt, amelyen a nagyközség hatóságainak vezetői is résztvettek. A bankett után, délután hat órakor az erre az alkalomra virágokkal gazdagon fel díszített templomban jóslikerült vallásos estet rendeztek, amely lezárta az emlékezetes nap programját.

Rablóbanda és kémtársaság — boxbajnok főnökkel

Stockholmból jelenti az NTI: A svéd főváros rendőrsége rablóbandát fedezett fel, amely mellékesen kémkedéssel is foglalkozott. Tevékenységükkel kapcsolatban a Daglight Allehanda nevű stockholmi lap megemlíti, hogy a banda, amelynek főnöke Anderson John volt ökölvívó bajnok volt, drótnélküli táviró ut-

ján egy idegen hatalom számára katonai titkokat továbbított. Székhelyükön felvevő- és leadóállomást létesítettek, amelyet a ház tulajdonosa felfedezett és azonnal jelentett a rendőrségnek és így sikerült leleplezni a társaságot.

Japán az utolsó pillanatig ragaszkodik a béke fentartására irányuló törekvésekhez

A japán-amerikai tárgyalások nem szakadtak meg

Tokióból jelenti az NTI: A japán kormány szövegében a Toyo-kormány megalakítása utáni első sajtókonferencián, a külföldi újságírók előtt kijelentette, hogy

a japán-amerikai tárgyalások nem szakadtak meg.

A kijelentéssel kapcsolatban az „Asaki Shimbun” című lap azt írja, hogy washingtoni értesülések sze-

rint az Egyesült Államok ugylátszik folytatni kívánja a megbeszéléseket.

— Nincs kétség, — teszi hozzá a japán újság, — mert

Japán az utolsó pillanatig sem hagy fel a béke fentartására irányuló törekvéseivel.

Annai kétségtelen, — fejeződik be a cikk, — hogy a tárgyalások eddig teljesen sikertelenek maradtak.

Távlatok

MÉG EGY SZÓ A MOSZKVAI KONFERENCIARÓL.

A váratlanul gyorsan berekesztett moszkvai konferencia végső akkordját magasröptű beszédek képezték, melyekben Molotov, Beaverbrook és Harryman kölcsönösen szép bókokat mondtak egymásnak és annak a reményüknek adtak kifejezést, hogy egyikük országa sem hagyja magát az ellenségtől legyűrni. Feltűnő és érdekes azonban, hogy míg Molotov csupán az angolszászoknak a Szovjet részére eszközözlendő szállításairól beszélt, addig Harryman ennek az angol-amerikai szállítási üzletnek előfeltételeként bizonyos szovjet nyersanyagforrásoknak az amerikaiak és angolok által történő kiaknázását hangsúlyozta. Ilyenformán egy pillanatig sem kétséges, hogy a Szovjet semmit sem kap ingyen, sőt elég kézenfekvő, hogy minden darabnak nagyon is komoly ára lesz. Közben az angol nagynyilvánosság meglepően gyorsan tudomásul vette Churchill kétértelmű nyilatkozatát, melyben Angliának a Szovjet részére nyújtandó segítségben való részvételéről beszélt. A „Manchester Guardian”, a kormánynak egyébként egyik legélesebb és legkiméletlenebb kritikusa, olyan messzire megy, hogy szemrebbenés nélkül állapítja meg: egyetlen ember sincs Nagy-Britanniában, aki Churchilltől ebben a tekintetben konkrét adatokat várt volna. Ezek után valóban kétségtelen, hogy annak a gyorsaságnak ellenére, melyet színpadias külsőségek között Beaverbrook parancsolt moszkvai munkatársaira, nem fognak sem az angolok, sem az amerikaiak sietni, hogy Moszkvában tett ígéreteit beváltassák. Az angol rádió egyébként az utóbbi napokban feltűnően sokat beszél az északkeleti kikötők eljegesedéséről, valamint a Perzsa-öbölből a Kaukázusba vezető vasúti és egyéb összeköttetési lehetőségek elégtelenségéről. Egészen bizonyos, hogy az első angol és amerikai harci kocsik közel sem fognak olyan gyorsan a keleti hadszíntéren megjelenni, mint amilyen gyorsasággal Beaverbrook és Harryman urak készen voltak arra, hogy Moszkvába utazzanak és port hintsenek udjdonstül szövetségeseik szemébe.

AZ ÉREM KÉT OLDALA. Azon a konferencián, amelyet Nagybritánia, Brit-India, Ausztrália, Holland-India, a Maláj-államok és az Egyesült Államok katonai kiküldöttjei részvételével most tartanak meg Manillában, a kínai csungkingi kormány hadügyminisztere is résztvesz. A kínai megbízottnak a konferencián való részvétele az Egyesült Államoknak Japán irányában tanúsított kétségtelen kihívását jelenti. Manilla ugyanis az Egyesült Államok protektorátusa alatt álló Filipp-szigetek fővárosa. Az a tény, hogy egy olyan hatalom hadügyminiszterét, mely mindent megtesz abban az irányban, hogy a Japán által kívánt ázsiai ujjárendeződés folyamatát megzavarja, bevonták az angolszász katonai kiküldöttek manillai tanácskozáiba, élenként rávilágít arra, mennyire kell értékelni azokat a nyilatkozatokat, amelyeket az utóbbi időben Roosevelt megértési és meggyőzési készségről Washingtonban Japán amerikai nagykövete előtt tettek. Az ilyen nyilatkozatok valóban nem egyebek taktikai manővereknél, melyeknek egyetlen feladata, hogy Japánt félrevezessék és Északamerika északos imperialisztikus csendes-óceáni politikáját illetőleg megtevésszék. (MN)

NŐI RUHABA ÖLTÖZÖTT ANGOL UJSÁGÍRÓ

Madridból jelenti a Rador: A Stefani-iroda közli, hogy a madridi rendőrség az egyik utcán letartóztatott egy rendkívül divatosan öltözött nőt, aki szokatlanul nagy cipőt viselt. A vizsgálat során kiderült, hogy a letartóztatott személy a valóságban Wrangel Craker angol újságíróval, a „Times” című újság tudósítójával azonos, aki a Közelkeletről visszatérve, Lisszabonon keresztül Londonba akar utazni. Az újságírónál számos fontos iratot találtak, amelyet további vizsgálat céljából átadtak a spanyol külügyminiszteriumnak.

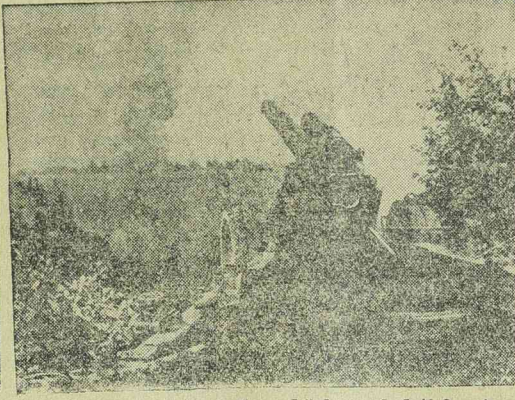
Szőrmék, bundák,

szőrmemunkák készítését a legjobb modellek szerint olcsón

JUGA szücs készít, Arad, Str. Melianu 11
Bőrkabátok festését garancia mellett vállalom



Német csapatok pihenője a keleti fronton



Német nehéz tüzérség harc közben a keleti fronton

A panamai államcsíny csak kezdet volt...

A washingtoni kormány ultimátumot intézett Guatemala középamerikai köztársasághoz

Vasárnap beszámoltunk az amerikai „News Wek” című lap ama híreről, mely szerint a panamai államcsíny csak kezdet és számolni kell az Egyesült Államok további elnökbuktató kísérleteivel Közép-Amerikában. Alig telt el két nap és a rádió hullámain keresztül máris arról értesülünk, hogy Guatemala köztársaság ellen fordult az Unió.

Berlinből jelenti a Német Távirati Iroda: Az Északamerikai Egyesült Államok guatemala követe sürgős

ultimátum jellegű újabb követeléseket terjesztett Guatemala köztársasági elnök elé. Az egyesült Államok elsősorban azt követelik, hogy a guatemalai kormány azonnal intézkedjék a köztársaság területén élő és gazdasági téren levénykedő

összes németek kiutasítása érdekében. Az ultimátum ezenfelül követeli a néme-

tek bankbetéteinek lefoglalását, ingatlanai elkobzását, állandó bojkottálás (kizárás), valamint azt, hogy a vámigazgatóság kebelében egy észak-amerikai tisztviselő kapjon helyet, akinek az lenne a feladata, hogy utánanézzon annak, kik eszközölnék megrendeléseket az Egyesült Államokból egyes német cégek számlájára.

Az északamerikai jegyzék a továbbiakban mindazon guatemalai személyiségek névsorának kiszolgáltatását követeli, akik hivatalos német tudósításokat kapnak. Ezeket a személyeket a washingtoni kormány „az ötödik hadoszlop” tagjainak minősíti, akiket kéneknek tart és büntetésüket követeli. Végül az Egyesült Államok követe

azzal vádolja Guatemala elnökét, hogy kormányában több miniszter is a közigazgatási hivatalokban több tisztviselő rokonzenvez a tengelyhatalmakkal. (Rador.)

Az indiánok hazája a nemzetközi érdeklődés középpontjába került

Guatemala: középamerikai köztársaság. Szomszédai: Mexikó, Brit-Honduras, Honduras és San Salvador. Keleten az Atlanti-óceán, Nyugaton a Csendes-óceán mossa partjait. Kiterjedése száztizenháromezer négyzetkilóméter, lakosai száma valamivel több, mint két millió.

Vasutai közül nemzetközi fontossága az Atlanti-óceán melletti Puerto Barrios kikötőt Guatemalan át a Csendes-óceán partján lévő San Joséval összekötő vonala, mely 1908 január 10-én nyílt meg és jelentős forgalmat bonyolít le.

Az ország lakosságának közel a fele indián, akik az aztek, toltek és maja törzsek leszármazottjai. Ezek földműveléssel foglalkoznak. A ladinosok (fehérek és indiánok keveréke) viszont inkább az ipari és kereskedelmi élet irányítását ragadták magukhoz.

Műveltségi szempontból Guatemala első helyen áll Közép-Amerikában.

A fővárosban egyetem van. A tanítás ingyenes! Az ország tulnyomó részben katolikus, a vallászabadság törvénybe van iktatva. Népe sohasem rokonzenvezett tulságosan az angolszászokkal.

Németország és Olaszország sorsközössége

Történelmi valóság és teljesen hitelt vesztett minden amerikai erőfeszítés, mely ennek ellenkezőjéről szeretné meggyőzni a világot

Berlinből jelenti a Rador: Illetékes forrásból közlik: Amennyiben az északamerikai külügyi államtitkárnak tulajdonított kijelentések, amelyek szerint Németország azt kérte volna Olaszországtól, hogy félmillió embert küldjön a Szovjetunióba és más helyekre

és hogy később a nemzeti szocializmus támadást intézne Olaszország ellen, valóban elhangzottak, akkor ez — mondották a Wilhelms-strassen az újságíróknak tett nyilatkozatban — határtalan aljasság lenne. Használó kijelentést csak az tehet, aki képes ilyen mesterkedés gígonolására és annak terjesztésére. Ami a német—olasz viszonyt illeti, a Führer és a Duce közötti

személyes kapcsolatok eléggé ismeretesek ahhoz, hogy

a kétség leghalványabb árnyéka se férjen Németország és Olaszország sorsközösségéhez.

és a két állam között politikai téren hozott és a távoli jövőre vonatkozó határozatok azonosságához. Berlinben azonban furcsának találják, hogy ezeket a kijelentéseket az amerikai külügyi államtitkár tette volna és terjeszténé, röviddel azután, hogy Philipps, az Egyesült Államok római nagykövete visszatért hazájába.

Dimitroff és cinkosainak bünperere

A szófiai törvényszék a három volt brit-jugoszláv bérenc ügyében megkezdte a főtárgyalást — Halálbüntetés vár az összeesküvőkre, akik ellen távollétükben hoznak ítéletet

Szofiából jelenti a Rador: A fővárosi törvényszék megkezdte Dimitroff és cinkosai bünperének tárgyalását, akik ellen az a vád, hogy ez év első felében összeesküvést készítettek elő, amely megkönnyítette volna Bulgária megrohanását. Dimitroff bandáját egyes külföldi hatalmak irányították és az lett volna a feladata, hogy erőszakkal magához ragadja a hatalmat, megváltoztassa a társadalmi rendet és a kormányzatot. Célját a banda terrorista cselekmények révén akarta elérni. Pénzt mindehhez a volt angol és jugoszláv követségtől kaptak. A vádlottak közül Dimitroffnak, Norman Davis brit sajtóattasénak és Petkovics Dusan jugoszláv követségi titkárnak sikerült kerekedni oldania. Ítélethezára a három vádlott távollétében kerül sor. Ugy hiszik, az ügyesség az államvédelmi törvény alapján halálbüntetést kér a vádlottakra.

Fordításokat,

okmányokat, irodalmi és szakmunkákat, román, német vagy magyar nyelvről vagy nyelvre, vállalkok. Levelezőlap érdeklődésre valózok. Timisoara III., Strada Rusu Siranu 2 sz.

Mussolini üdvözléte Antonescu tábornagy-államvezetőnek

Bucurestiből jelenti a Rador: Odesszának a román csapatok által történt elfoglalása alkalmából Antonescu tábornagy-államvezető Mussolini részéről a következő táviratot kapta:

Antonescu tábornagy államvezetőnek a főhadiszálláson.

Odesszának, az Ön parancsnoksága alatt álló érdemes csapatok által történt elfoglalásának híret az olasz nép nagy örömmel fogadta. Az olasz hadsereggel együtt legbarátabb szerencsekívánataimat küldöm.

MUSSOLINI

Antonescu tábornagy a következő távirattal válaszolt:

Kérem, fogadja hálám legmelegebb kifejezését azért az üzenetért, amelyet az olasz nép, az olasz hadsereg és az Ön nevében küldött Odessza elfoglalása alkalmából. Excellenciád, aki két évtized előtt kezdte meg a kommunizmus elleni harcot, ma velünk örvendhet a bolsevizmus elleni győzelemnek. A kommunizmus elleni harchoz nemcsak az olasz fegyverek, hanem a fascizmus szellemi fegyverei is hozzájárulnak.

ANTONESCU, tábornagy

GÖBBELS PROPAGANDAÜGYI MINISZTER TÁVIRATA

Bucurestiből jelenti a Rador: Antonescu Mihaj helyettes miniszterelnök által Göbbels német propagandaügyi miniszterhez intézett táviratra, amelyben köszönetét fejezte ki azért a módért, ahogyan a német rádió Odessza elfoglalását bejelentette. Göbbels miniszter a következő távirattal válaszolt:

Szívvel köszönöm Excellenciádnak a nekem küldött baráti táviratot Odessza elfoglalása alkalmából és ezúton fejezem ki a vítész román csapatok iránti csodálatomat és legszívélyesebb szerencsekívánataimat küldöm a büszke győzelem alkalmából. Göbbels dr. birodalmi miniszter.

Az osztálysorsjáték ötödik osztályának kilencedik napi eredményei

Az osztálysorsjáték ötödik osztályának kilencedik napi húzásán a következő számok nyertek nagyobb nyereményeket:

Egymillió leit nyert a 14.980 és 51.353 számú sorsjegy.

Kétszáz ezer leit nyert a 41.805 számú sorsjegy.

Száz ezer leit nyert a 14.720 és 63.614 számú sorsjegy.

Hatvanezer leit nyert a 61.216, 43.796, 9750 és 39.964 számú sorsjegy.

Ötvenezer leit nyert a 18.799, 54.416, 42.266, 21.151 és 52.013 számú sorsjegy.

Negyvenezer leit nyert az 57.620 és 60.353 számú sorsjegy.

Huszonezezer leit nyert a 28.999, 16.480, 19.784, 33.026, 58.586, 48.229, 45.179, 54.138, 38.021 és 65.943 számú sorsjegy.

Huszezer leit nyert a 20.012, 67.697, 48.638, 42.046, 8557, 6486, 58.244, 12.840, 52.132, 41.468, 64.329, 51.431, 67.195, 18.713, 62.234, 67.765, 65.263, 1843, 68.058, 35.404, 54.837, 68.654, 25.390, 15.442, 14.533, 30.167, 6699, 19.315, 1907, 51.796, 45.723, 6240, 45.270, 61.765, 20.987, 55.941, 53.270, 26.825, 11.234, 42.565, 3518, 35.445 és 45.957 számú sorsjegy.

A fentiekén kívül még számos nyereményt húztak ki egyenkint tizenötezer, tízezer, hatezer és ötezer leies nyereménnyel. A húzás tovább folyik. A kilencedik napi húzás után még nyolcezer nyolcszáz nyeremény maradt az urnában 63 millió 302 ezer le értékben, közte nyolce egyenkint egymillió leies nyeremény. A velünk közölt számok helyességéért nem vállalunk felelősséget.

FORUM ARAD — Telefon 20-10 a nagyfilmek színháza

Második hete prolongálva A szezon legnagyobb filmsikere

WALT DISNEY egyetlen egész estét betöltő páradés színpompás rajzfilmje.

Pinocchio

Egy élő fabábu csodálatos kalandjai

Műsoron kívül a legújabb O. N. C. UFA háborus híradók Előadások 3, 5, 7 15 és 9-30-kor.

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timișoara, I. Brătianu-tér 3.

Telefon: 28-10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György

Eminescu-utca 8. Telefon 17-11.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt havonta 30.— lei, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre 900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyedévre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre 48.— pengő.

Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendszeres előfizetési díj kétszerese.

Töltőtoll — háromszáz évvel ezelőtt

Hágában régi kéziratot találtak, melyből kiderült, hogy már háromszáz évvel ezelőtt használtak az emberek töltőtollat. A kézirat címe: „Két hollandus Párisban való utazása az Urnak 1638-ik évében” — ez a kézirat a következő szavakkal írja le a mai töltőtollnak első útját. „Páris városában találkoztunk egy érdekes emberrel, aki olyan találmányt mutatott, melytől kényelmesen, minden tintafolt ejtése nélkül lehet írni. Ez az ember fekete tintával tölt meg egy ezüstös színű lúdtollat — és abból a folyadék csodálatosképpen soha ki nem szárad. Amikor letette élénk az asztalra ezt az ördögös szerkezetet, bámulva láttuk, hogy a tinta nem szalad ki belőle. Mégis lehet vele írni anélkül, hogy az ember bemártaná. A feltaláló nemmi pénzt nem akarta elárulni a szerkezet titkát. fővel biztosan meggazdagodik, mert városunkban nincsen senki, aki ne akarna egy ilyen szép ezüstös lúdtollat, amellyel olyan könnyen lehet papírra vetni a betűket. Mi több darabot rendeltünk nála, hogy barátainknak otthon örömet szerezzünk. Az ember minden darabért 12 Lajos-talért követelt.”

— Kihallgatások Antonescu Mihai helyettes miniszterelnöknel. Bucurestiből jelenti a Rador: Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök október huszadikán kihallgatáson fogadta Andrea Cassulo pápai nunciust, a bucurestii diplomáciai testület dékánját és Formentini Homerot, a bucurestii olasz meghatalmasított minisztert.

— Győzelmi ünnepség egy kórházban. Bucurestiből jelenti a Rador: A fővárosi Z. I. 303. számú kórház sebesültjei Antonescu tábornagy feleségének jelenlétében ünneplék meg Odessza elfoglalását. A sebesültek számára istentiszteletet tartottak, amelyen Öfelsége I. Mihai királyért, Öfelsége Elena anyakirálynéért és Antonescu tábornagyért mondták imát. Az ünnepély során válogatott, művészi programmal szórakoztatták a sebesülteket.

— „Odessza” felirású postabélyegek kerülnek forgalomba. Bucurestiből jelentik: A postavezérgazgatóság köztudomásra hozza, hogy a társadalomsegélyező bizottság javára október 11-én kibocsátott bélyegekből százezer sorozatot „Odessza, 16. Octombrie 1941” felirással hoznak forgalomba. A bélyegeknél december 25-ig van bérmentesítő ereje.

— Német, olasz és román újságírók látogatása Odesszában. Bucurestiből jelenti a Rador: Német, olasz és román újságírók csoportja hétfőn reggel a baneasai repülőtérről Odesszába utazott. Az újságírók megtekintették Odessza városát, a kikötőt, a város környékét és személyesen győződtek meg a szovjet barbarizmus nyomairól és a román-német csapatok vitészségéről. Délután az újságírók repülőgépen visszatértek Bucurestibe.

— Roosevelt ismét titkolódik. Newyorkból jelenti a Rador: Roosevelt elnök értekezletre hívta a moszkvai amerikai delegáció elnökét, Harrimant és Harry Hopkint, hogy a Szovjet megsegítéséről tárgyaljanak. Roosevelt már előre jelezte az újságíróknak, hogy erről az értekezletről nem fognak semmit nyilvánosságra hozni.

— Halálozás. Budapestről érkezik a hír, hogy Fehér József, a Magyar Nemzeti Bank nyugalmazott főfelügyelője október 18-án elhunyt. Az elhunytat, aki annak idején az egykori Osztrák-Magyar Bank timișoara fiókjának helyettes főnöke volt, sokan ismerték. Fehér József felesége, született Fetter Margit, gyermekei Józsi és Margit, férjezett Halász Józsefné és az aradi Fetter család gyászolja.

— Munkatáborba utalták, mert drágábban árulta a kenyert. Bucurestiből jelenti a Rador: A fővárosi bíróság három hónapra munkatáborba utalta Boian Gh. fővárosi kereskedőt, mert nem tartotta be a kenyér megállapított árát.

HÁROM HADIFOGOLY ÉS A MESEBELI KIVÁNSÁG

Hol volt, hol nem volt... Talán csak a mesében volt és az is már régen, beláthatatlan idők ködös távlatában, hogy egyszerre, váratlanul, nekiszegtek valakinek a kérdést: Hamar kívánjon valamit. Mit kíván? Bármilyen legyen, teljesül! Régi volt és talán megessett, hogy valamikor gyermekkorunkban mi is számot vetettünk magunkkal, mit is kívánánk, ha egyszer nekünk is elénk találunk: Kívánhatunk bármit és az teljesül! Hogy mi lett volna akkoriban a kívánságunk, arra már bizonytalannak nem emlékszünk. Valószínű, hogy autót nem kívántunk, hiszen azt még nem is ismertük akkoriban és még kevésbé ismertük a repülőgépet. Együgyű és mégis oly boldog gyermekkorunkban bizonyára azt kívántuk, ha már egyszer meg kell lennie, hogy nyilatkozzunk, hát ne csak egyetlenegy kívánságunkat tudakolják. Avval álljanak elő, hogy három kívánságunkat teljesítik — hiszen volt már ilyenre is példa a mesékben — és máris lényegesen könnyebb választani, mi is legyen a miénk. Kívánhatunk akkor magunknak valamit, aztán apukának és anyukának is szép és hasznos ajándékot és végül kistestvéreknek is: ez volna aztán az igazi boldogság!... Hol volt, hol nem volt...

Volt egyszer és még sem a mesékben! Megesett a valóságban is, még hozzá napjainkban. Akadt, aki előtt megnyílt a lehetőségek tárházának bívós kapuja és akit avval biztattak a küszöbön, hogy tessék!... Jelentse ki, mi a kívánsága és az teljesül! Sőt nem is egymaga volt, akivel ez történt, hanem egyszerre három voltak, a boldogok...

Belgrádban esett meg. Igaz, hogy nem örvendes eseménnyel kapcsolatban. Sőt, szerencsétlenség alkalmával, Schroeder német léghábrító tüzérségi tábornok és vele volt társainak repülőszerencsétlensége idején. Sebesültek... s a szerb főváros lakói ezek látára azonnal a sebesültek segítségére siettek. Igaz és szép emberi vonás, segíteni bajba jutott embertársainkon. A szerb fővárosban bizonyára sokan akadtak volna, akik segítkezni nyújtottak volna a repülőszerencsétlenség áldozatainak, de hát éppen azok voltak a közelben, akik aztán tényleg segítettek is. Talán egy-egy emberéletet mentettek meg közbelépésükkel. Esetleg olyan is volt közöttük, aki a sikerült mentés után egy forró, fájó könnyet törölt le szeméről: — Istenem, segítettem! Add, hogy „rajta” is segítsen valaki, ha netán szintén veszedembe jutna! Ez a fohászszerű sóhaj bizonyára nem hiányzott

ennél a természetes és mégis nemeslelkű segítkezésnél. A következmények is bizonyították.

Történt ugyanis, hogy a repülőbaleset sebesültjeinek nyújtott segítséget, a nemes, emberbaráti cselekedetet a legilletékesebb helyen is méltányolták. Ez is olyan természetes, mint maga a segítségnyújtás. Jó tetteért jót várj! És köztük az illetőkkel, hogy kelően meg akarják jutalmazni őket. Nyilatkozzanak milyen jutalmat kívánnak...

Jó tetteért jót várj és aki igazán, szívből jót tesz, bizonyára még sem gondol ilyen közvetlen jutalomra. És most, egyszerre, a lehetőségek mesészerű kapuja megnyílt a valóságban is: Tessék jutalmat kívánni és megadatik...

Milyen jutalmat kívánjanak?

S akiket megilletett a választás a sokminden lehetőség közül, nem sokat talogattak-fontolgattak. Ujra könnyesepp tódult a szemekbe és már meg is volt a válasz: — A férjemet akarom... Adják vissza a férjemet!

— Az édesapámat! Azt kérem, hogy ismét hazatérjen az édesapám!

Amilyen nemes volt a tett, a közbevetés, a segítség, olyan nemes és méltó volt a kívánság is.

Mindazoknak, akik a szívükre hallgattak, amikor a repülőszerencsétlenség sebesültjeit látták, volt valakijük, akit féltő aggodalommal öveztek és aki messzimeszire volt. Hadifogoly...

És most jelentik a belgrádi lapok, hogy ezt a kívánságot maga a Führer honorálta. A hozzátartozók illetően kívánságára egy-egy hadifogoly nyerte vissza a szabadságát. És ezek a hozzátartozók csakhamar örömkönnöket között a keblükre zárhatták öveiket: Tomics generális, Ivanics őrnagyot, valamint Zdravkovic közlegényt...

Még annak is könnyű szöki a szemébe, aki erről a felemelő esetről hírt vesz... A belgrádi lapok kép alakjában is megörökítik, amikor ünnepélyes audiencián fogadja a belgrádi katonai parancsnok képviselőtében Turner dr. államtanácsos a hazabocsátott szerb hadifoglyokat övéikkel egyetemben, akiknek kiszabadulásukat köszönhetik. Mindössze Tomics tábornok nem jelenhetett meg személyesen a kihallgatáson, mivel beteg. Megjelent helyette a felesége.

Ez a kép és ez az eset mosolygó, mindent melegéggel bearanyozó kedves napsugár.

(Sch. B.)

— Spanyol újságírók Romániában. Bucurestiből jelenti a Rador: Curtici határállomáson keresztül az országba érkeztek a meghívott spanyol újságírók, élükön Alberto Fernandez Salamancával, a spanyol nemzeti sajtó igazgatójával. A vendégeket Cotrus Aron madridi román sajtótanácsos kíséri. A határon a vendégeket Mihailescu Titu fogadta a sajtóigazgatóság részéről és üdvözölte. Az állomáson fogadattárukra megjelentek a helyi hatóságok vezetői is. Egy nemzetiségű öltözött leány pedig virágcsokrot nyújtott át a spanyol újságíróknak, akik folytatták útjukat Bucuresti felé.

— Gyilkosság Bucurestiben. Bucurestiből jelenti a Rador: A fővárosi Mantuleasa-utca 6. számú házban lakó Radulescu Ella negyvennyolc éves nőt a lakásában meggyilkolva, holtan találtak. A gyilkosság ügyében megindult a nyomozás.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pírula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 30 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogeriában kapható.

— Tiltott fegyverviselésért kivégzett francia férfi. Párisból jelenti a Rador: A franciaországi megszálló német csapatok főparancsnoksága közölte, hogy Hubert Tuffery, Beaugency városbeli tiltott fegyverviselés miatt halálraítéltek és kivégezték.

— Elűtötte a gyermeket a gépkocsis. Rotaru Dumitru turnuveverini postás gyermekét egy autó elűtötte. A gyermek nyomban meghalt.

— Száz személytől megvonták a francia állampolgárságot. Vichyből jelenti a Rador: A francia hivatalos lapban igazságügyminiszteri rendelet jelent meg, amely száz olyan egyént foszt meg a francia állampolgárságtól, akik a háború előtt, főleg a népront koránva idején tevékenykedtek. A jegyzékben szereplők között van huszonegy lengyel, huszonhat olasz, tizenegy román, hat orosz és négy spanyol származású naturalizált francia.

— A Nemzeti Bank oravitai fiókjának új igazgatója. Tamaideanu Vasile, a Nemzeti Bank aradi fiókjának főtisztviselőjét az oravitai fiók igazgatójává nevezték ki.

— Adományok. A timisoarai dr. Kakuk napközi gyermekotthon javára Gy. N. kétezeröttszáz leit, R. R. kilencszáz leit, P. I. huszonegy pár gyermekpapucsot, C. E. pedig gyümölcsösít adományozott, míg R. R. lapunk utján 500 leit adományozott a gyermekotthon számára.

— Elgázolta a vonat. Popescu Constantin streljai erdőkerülőt hivatalos körútja alkalmával elűtötte a vonat, melynek kerekéi halálra gázolták.

— Tragédia a villamosmegállónál. Bucurestiből jelenti a Rador: Ioanovici Mioara, Ioanovici semmitőszéki bíró huszonhét éves leánya este az egyik bucurestii villamoskocsira akart felszállni. A kocsivezető azonban időelőtt elindította a kocsit és Ioanovici Mioara a kocsit alól került. A baleset következtében olyan súlyos sérüléseket szenvedett a fején, hogy férje szemelátára néhány perc múlva meghalt. A kocsivezetőt letartóztatták és csak nagynehezen tudták megvédeni a tömeg haragja elől.

— Méhek harca egy elefánttal. A Tanganyika-tó közelében élettelen elefántot találtak a benzillóttak. Az állat fiatal volt még s így valószínűnek látszott, hogy nem természetes halállal halt meg, hanem erőszak következtében. Első tekintetre semmi sérülés nyoma sem látszott rajta, mikor azonban alaposabban megvizsgálták, nagy csodálkozással látták a benzillóttak, hogy a vastagbőrű szájában és torkában egy egész méhraj fészkel. A méhek egy része már elpusztult, más része azonban még mindig életben volt. Úgy látszik: a szerencsétlen elefánt egy egész méhrajt nyelt le edelével együtt — és a méhek csipték halálra. Az állat közelében egész csomó kidöntött fát találtak, ami arra mutat, hogy az elefánt valósággal őrvjögött fájdalomában, miközben apró, elérhetetlen ellenfeleivel viaskodott.

Az október hó végén

PALESZTINÁBA

induló STRUMA hajóra

még néhány utas előjegyezhető
Információk: Központi Bank Timișoara
I. Str. Alba Iulia 1. Telefon 15-14

— **AZ IDEJÉBEN ADOTT SEGÍTSÉG** érdemli csak ezt a nevet. Jegyezzen még ma visszacsatolási kölcsoni!

— **Bérmálás Aradon.** Pacha Ágoston dr. megyéspüspök vasárnap Aradon bérmált és délelőtt a magyarajku, délután pedig a németajku gyermekeknek osztotta a szentséget. A főpásztor Kayser Lajos nagyprépost, Unterweger Lothár dr. kanonok pápai prototárúsi és Héber János dr. püspöki titkár kíséretében érkezett ebből az alkalomból Aradra és hétfőn délelőtt utazott vissza Timișoarara. A bérmálást vasárnap reggel 9 órákor ünnepi istentisztelet előzte meg, amelyet a megyéspüspök mondott, mise után pedig beszédet intézett a bérmálódókhöz. Ezután következett a bérmálás, összesen 496 magyar leány és fiu bérmálkozott, a németajku gyermekek pedig, számszerint kilencvenhatan, délután bérmálkoztak. A megyéspüspököt a délelőtti bérmálás után a minorita kultúrházban üdvözölték az aradi római katolikus egyházközség és a különböző katolikus egyesületek és intézmények vezetői.

— **Francia önkéntesek újabb csoportja indul a keleti frontra.** Vichyből jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy a bolsevizmus ellen harcoló francia önkéntes légiók központi bizottságának jelentése szerint a meg nem szállt francia területről újabb önkéntes alakulatok érkeztek Marseillesbe, ahonnan tovább folytatják útjukat a keleti frontra.

— **Tanácsülés Devan.** Devai tudósítónk jelenti: Dragan Gheorghe polgármester elnökletével most ült össze a devai városi tanács. Az ülésen megvitatták a lakosság közszükséglet; cikkeivel történő ellátását, valamint az október 4-i rendeletvívny rendelkezéseinek alkalmazását. Elhatározták, hogy a rencőri halóságokkal együtt az árellenőrző közegek naponta felülvizsgálják a piaci árakat. Ugyanakkor kériik a közelítási államtitkárságot a város ellátása érdekében.

— **Aranytolvajt fogtak Bradon.** Devai tudósítónk jelenti, hogy a bradi csendőrség tetten érte Morar Gheorghe bányamunkást, amikor hatvannyolc gram aranyat akart lopni.

— **Orvosi hír.** Nagy László dr. orvosi rendelőjét leánya, Nagy Erzsébet dr. vette át. Rendel: Brașov, Str. Baritiu (Lópiac) 8.

— **Sáskajárás Kinában.** Sanghaiból jelenti a Rador: A Stefani-iroda értesítése szerint Sanghai közelében hatalmas sáskarajok elpusztították az egész rizstermést. Több mint huszezer kínai földművest a sáskajárás miatt éhínség fenyeget.

— **Szélláomás pénzhamisítók.** Devai tudósítónk jelenti: Stanila Toader Vata de josi lakos megegyezett Anghel Vasile, Anghel Tecla és Anghel Paulina nevű cigányokkal, hogy ötvenezer lei ellenében kétszáz ezer lei értékű pénzt hamisítanak számára. A „pénz” szállítása késett, amire a cigányok még tízezer leit kértek nyersanyagra. Stanila a végén már megunta az ügyet és feljelentést tett a csendőrségen, amely tetten érte a pénzhamisítókat.

— **Orvosi hír.** Dr. Szabó Zoltán belgyógyász-fogorvos újra rendel, Brașov, Str. Regele Mihai 9. szám. Délelőtt 10—12-ig és délután 4—6-ig. Lakás: Matei Basarab 19. szám. Telefon: 15-65.

— **Kegyetlen rablógyilkosság.** Bucurestiből jelenti a Rador: A fővárosi rendőrség borzalmas gyilkosság ügyében nyomoz. Nathanson hatvankilenc éves bucarestii nagykereskedő az elmúlt este egyedül hagyta otthon ugyancsak idős feleségét. Mikor félkilenc óra tájban hazatért, mindent felidulva talált, felesége pedig, akit a gyilkosok előbb kötéllel megfojtottak, majd a száját betömtek, lepedővel letakarva az ágyon fektűdt. A lakásban tapasztalt rendetlenség azt bizonyítja, hogy a tettesek nagy sietséggel dolgoztak.

— **Elsőrendű romok szabott áron.** Az elmúlt esztendőben gyakran előfordult, hogy amerikai milliómosok ősi európai kastélyokat és romokat vásároltak meg, az épületeket azután lebontották és Amerikában állították újból fel. Egy élelmes amerikai vállalkozó felheshánlta a különös amerikai szokást. Filadelfiában vállalatot alapított, amely előre kialakított áron, izlés szerinti stílusban épült kastélyt, sőt romot is szállít.

A dnyeszterentuli menekültek első csoportja huszonötévi távollét után visszatért otthonába

Odesszából jelenti a Rador: Alexianu Gheorghe professor, a dnyeszterentuli tartomány polgári kormányzója kíséretével Odesszába érkezett. A városparancsnokságon Gjojojanu tábornok, Odessza katonai parancsnoka és Ionescu Mangu ezredes fogadta a polgári kormányzót, az új polgármestert és a velük érkezett vezető személyiségeket. Értekezletet tartottak, majd több épületet szemléltek meg, ahol a román hatóságok székhelyei lesznek. Délután Alexianu kormányzó Odesszából Tiraspolba utazott. A moldovaneai hősi temetőnél megszakította útját és néhány percet töltött ott, kegyelet-

tel áldozva azok emlékének, akik elestek a bolsevizmus elleni történelmi nagy csatában.

Tiraspolból jelenti a Rador: Bucurestiből megérkezett Tiraspolba negyven dnyeszterentuli család, a visszatérők első csoportja, akik huszonöt évi kényszerű távollét után most visszatérhetnek otthonukba. A dnyeszterentuliak csoportja felkereste a hősök temetőjét, ahol kegyelettel áldoztak a felszabadító hősöknek, majd a Dnyeszterentuli Román Intézet székházába mentek, ahol lelkészedésüket nyújtánították Odessza elfoglalása alkalmából.

— **ARADI NYUGDIJASOK FIGYELMÉBE!** Az aradi pénzügyigazgatóság közli: a nyugdíjasokkal, hogy a nyugdíjemelési összeg kiszámítása céljából ma, október 22-én, szerdán, elismervény ellenében nyújtsák be nyugdíjnyelvüket ott, ahol a kifizetésreket eszközölni szokták. Ugyanakkor felhívják a nyugdíjasok figyelmét arra, hogy a legközelebb kiutalásra kerülő nyugdíjösszeget mindenki csak személyesen veheti át.

— **Befejeződött a tanulmányok az aradi zsidóingatlan perben.** Az aradi törvényszék az ismeretes zsidóingatlan perben befejezte az ügyben szereplő tanúk kihallgatását. Seidner Irén, Stein József, Hampel Sándor ügyvéd, Haragus Stefan közjegyző, Vida Erzsébet háztartásbeli alkalmazott, valamint Brasoveanu Rozália szakácsnő tanukat hallgatta ki utolsóként a bíróság és kedden délelőtt megkezdődtek a perbeszédék.

— **Olasz légi győzelem a szicíliai partok fölött.** Rómából jelenti a Rador: Az olasz haderő főhadiszállásának jelentése szerint ellenséges repülőgépek támadást intéztek a szicíliai Comiso és Licata helységek ellen, de a bombák legnagyobb része a tengerbe zuhant. A bombák kárt nem okoztak. A szicíliai partok fölött légi harc támadt, amelynek során két angol repülőgépet lelőttek, négy másik angol repülőgép pedig megrongálódott. Az olasz repülőgépek sértetlenek maradtak. Északafrikában az olasz repülőek Sidi el Barrani körzetében ellenséges jármű és menetoszlopok ellen intéztek eredményes támadást. A német repülőgépek Tobruk légielhárító ütegeit bombázták. Keletafrikában az Augusto Ugolini ezredes parancsnoksága alatt álló csapatok sikeres támadást hajtottak végre és elfoglaltak egy ellenséges állást. Az ellenség kétszáz halottat hagyott a csatatéren. Az olasz csapatok jelentős mennyiségű hadianyagot zsákmányoltak. A Földközi tenger keleti részén olasz felderítő repülőgépek elsüllyesztettek egy ellenséges kereskedelmi hajót.

— **Ongyilkosság Aradmegyében.** Az aradmegyei Pecican öv. Nemes Antalné 61 éves asszony hozzátartozóinak távollétében lakásában felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt.

— **Köszönetnyilvánítás.** Minőzoknak, akik felejtethetetlen, drága halottunk Nagy László dr. brașovi orvos elhunytá alkalmából velünk érző részvétőket kifejezésre juttatták, ezuton mondunk köszönetet. A gyászoló család.

— **Az „elnökök elnöke”.** Az Egyesült Államok egyik legfőbb klubja: az „Elnökök Egyesülete” Newyorkban. Ennek a klubnak tagja csakis az lehet, aki valamilyen más egyesületben elnöki tisztet tölt be. Amerikában nagyon sok „elnök” van, mert az új egyesületnek már megalakulása napján ezeröt száz elnöktagja volt. Az „Elnökök Egyesületének” elnöke az „elnökök elnöke” címet viseli.

Működnek Rooseveltt pártívei

Három amerikai szenátor a semlegességi törvény teljes eltörlését javasolta

Washingtonból jelenti a Német Távíratú Iroda: Három amerikai szenátor, Bridges, Austin és Gurney törvényjavaslatot terjesztett a washingtoni szenátus elé, amelyben a semlegességi törvény teljes hatályon kívül való helyezését indítványozzák. (Rador).

Gólya mint kéményseprő

Svájc egyik falujában sok baj volt egy időben egy négygyermekes gólyacsaláddal. Megtörtént, hogy a gólyacsalád egyik ifju csemétéje — miközben repülni tanult — nekirepült a villanyvezetéknek, úgyhogy rövidzárlat keletkezett és valamennyi közeli házban ki kellett cserélni a biztosítókat. Magának a madárnak az ijedségen kívül semmi baja nem történt. Sokkal kellemetlenebb eset történt azonban ugyanennek a gólyacsaládnak egy másik reményteljes tagjával. Ez a gólyafi is a maga bizonytalan repülőkísérletei végezte és közben beleesett egy gyárkéménybe, melynek tetején akarta kipihenni az első repülési próbálkozások fáradsalmait. A kéménybeesett madár kétségbeesetten csapkodott szárnyával s ilyen módon akarva, akaratlan valóságilag kitisztította a gyárkémény belsejét. Érthető, hogy koromfekete volt, amikor nagy ügyvel-bajjal végre kievickélt a kéményből. De csak ekkor kezdődött az igazi tragédia! A gólyacsalád többi tagjai, mintha csak szegénylélnek a családjukon esett csufaságot, nekiesetek a kis négernek és csőrükkel irgalmatlanul megtépázták. Talán ki is végezték volna, ha az ifju gólya idejében nem menekült volna el haragjuk elől. Egy jószívű gazdálkodó találta meg félhaltan az állatot, bevitte a legközelebbi város állatkertjébe, ahol tisztára mosták és ott-tartották.

— **Francia diplomátát tartóztattak fel az angolok.** Newyorkból jelenti az NTI: A Newyork World Telegram közli, hogy a brit hatóságok a Bermuda-szigeteken feltartóztatták Pierre Beauchaisne francia diplomátát, aki a newyorki francia konzulátushoz ment nivalali küldetésben.

— **Nagybritánia a japán-iraki kapcsolatokat elmeresítésén fáradozik.** Tokióból jelenti a Rador: A „Nisi Nisi” című lap értesítése szerint az iraki kormány felmondotta a japán-iraki kereskedelmi szerződést és felszólította a japán diplomáciai küldöttséget, hagyja el az országot. A lap úgy véli, az angol nyomásra történt, azzal a céllal, hogy megzavarják Irak és Japán viszonyát.

— **Drótnélküli operahallgató.** A hangosfilm megvalósítása óta sok külföldi filmszínházat felszereltek már fehallgatókkal, amelyeknek segítségével a nagyothallók felerősítve hallgathatják a film kísérőzenéjét és a darab szereplőinek beszédét. Amerikában nemrég egy új reformmal kísérleteztek. Arról van szó, hogy a fehallgatókat nem kell sehová bekapcsolni, mert mindegyik fehallgatóba beépítenek egy-egy kész kis mimitűr rádiókészüléket, amely tisztán és torzítás nélkül közvetíti a film zenéjét és mindegyik nagyothalló a hallgatón levő csavar segítségével olyan hangokra állíthatja, amilyenre csak akarja. Az egész találmánynak a titka nem más, mint az, hogy a zenét nem drótokon közvetítik a hallgatóhoz, hanem a rádió segítségével. A találmányt nemcsak a filmszínházak, hanem az operaházak és színházak is használhatják. A jövőben tehát nemcsak messzelátó, hanem fehallgató is hűvelhető lesz a jegyszédőnél. Aki távolabb ül a színpadtól, az már nemcsak látcsövet, hanem hallgatót is használhat. Ez a találmány lehetőséget nyújt arra is, hogy a jövő színházait az eddigiekénél sokkal nagyobbra méretezzék, mert hallási nehézségek fehallgató igénybevétele után nem lesznek.

Ügyeletes győgszertárak

Szerdán, október 22-én Aradon a következő győgszertárak tartnak éjszakai szolgálatot: Niedermayer (szerb palota), Kain (Avram Iancu-tér) és Hajós (a prefekturával szemben).

Mozi

Aradon szerdán a mozik műsora a következő: Corso: Alkazár ostroma (spanyol film). Forum: Pinnocchio. Egy élő fabábu csodálatos története (amerikai film).

CORSO (ARAD)
Tel. 23-64

Előadások 3, 5, 7'15 és 9'30-kor

Még csak két napig! A spanyol filmgyártás diadalmos filmje:

ALKAZAR OSTROMA

az emberi hősiesség, hazaszeretet és a szerelem gyönyörű eposza

Miraille Belin, Maria Denis, Foseo G. e tti. Legújabb O. N. C. híradó

KÖZGAZDASÁG

Szabaddá vált egyes juh-télék vágatása

A közellátási államtitkárság most kiadott rendelete megengedi az öt éven felüli ürök, borbécsék és juhok, továbbá a tenyésztésre tartott juhok hetven százalékának vágatását. Megengedi az államtitkárság rendelete a métegyben és fonálféreg betegségben szenvedő juhok levágását is. A fenti rendelkezések azonnal életbelépnek. December 1-től szabad a meddő juhok vágatása.

A meddő juhok, valamint az ürök levágásához falvakban a községi bíró és jegyző által aláírt engedély szükséges, amelyben feltüntetik a levágásra kerülő juhfélék számát és a vágás okát, városokban a vágatás állatorvosi felügyelet mellett a vágóhidon megy végbe. A levágható juhfélék eladásához a fal-

vakban az illetékes állatorvos engedélye szükséges. A métegyben és fonálféreg betegségben szenvedő juhok levágása csak az állatorvos írásos engedélyével és felügyelete alatt történhetik.

A levágott juhok bőre a nemzetvédelmi minisztérium hadfelszerelési államtitkárságának rendelkezésére áll. Erre nézve a közellátási államtitkárságnak a hivatalos lap szeptember 5-i számában megjelent 435. számú rendelete továbbra is érvényben marad. A bőrök tulajdonosai az állat levágása utáni négy napon belül falvakban a községházán, városokban pedig a hadfelszerelési államtitkárság számviteli igazgatóságához tartoznak jelentést tenni.

A fegyverkezés gazdasági zavarokkal fenyegeti Amerikát

Az amerikai kongresszus előtt Wagoner, Michigan állami kormányzója kifejtette, hogyha a magánfogyasztás kielégítésére szolgáló ipari termelés elől további nyersanyagokat vonnak el, az Egyesült Államok gazdasági élete három hónapon belül a kaotikus zűrzavar állapotába kerül. Bár az autógyárak óriási hadiipari megrendeléseket kaptak, januárra magában Michigan államban százezer munkás válik munkanélkülivé. Wagoner ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy a kis- és középbüzeteknél és egész iparvidékeken, ahol a hadiipari megrendeléseket csak néhány munkanélküli kapta meg, egyébként is nagy munkanélküliség mutatkozik. Hasonló válságok más államokban is mutatkoznak. Számolni kell továbbá azzal is, hogy egyes helyeken az odavándorlók ezrei a lakásvizszonyokat kibírhatatlaná teszik a szociális berendezések egyidejű erős megterhelésével, míg Közép- és Nyugat-Amerikában egész városok fognak elnéptelenedni. A hadiipari központokban fekvő városok mind erősebb mértékben fogják a közszolgáltatásokat igénybe venni és ezzel Washingtontól való pénzügyi függőségük is növekedni fog, másrészt pedig ezeknek a városoknak terjeszkedése számos háború utáni probléma forrásává válik. A középosztályban máris nagy munkanélküliség uralkodik és az általános elégedetlenség nő. A keleti államokban mind nagyobb a munkakeresők száma. (MN)

MAGYARÁZAT AZ ÁRCIMKE KÖTELEZETTSÉGGEL KAPCSOLATBAN. A nemzetgazdasági minisztérium áellenőrző szervei több ízben megállapították, hogy a kereskedők nagyrésze tévesen értelmezi az árcimké kifüggesztésének kötelezettségét. A minisztérium áellenőrző osztálya most közli a kereskedőkkel és iparosokkal, hogy az árcimke kötelezettség minden kirakatba tett árura vonatkozik, tekintet nélkül, hogy szériagyártmányról, rendelés után készült árurol, vagy egyszerű mintáról van szó.

Aláírták az októberi fizetésekről és nyugdíjakról szóló rendeletet. Antonescu Ion tábornagy-államvezető aláírta az októberi fizetésekről és nyugdíjakról szóló rendeletet. A fizetések összege 1 milliárd 436 millió 727 ezer 200 lei, míg a nyugdíjake 476 millió 542 ezer 976 lei.

Mit kell minden nőnek tudnia az életben?

Kérdés,
amelytől szerencsége és boldogsága
függ, tehát minden nőt érdekel!

Küldje be címét és 80 leit levélbélyegben vagy postautalványon: Editura „PALLAS”, Arad, Pošta Centrală, Casa Poștală 27 címre és portómentesen megküldjük 250 oldalas könyvünket, amely ezt a kérdést tárgyalja. **Rendelje meg, amíg a készlet tart!**

Diplomáról,
érettségi bizonyítványról
és bármilyen
okmányról



foto kópiát

gyorsan, kifogástalan kivitelben, jutányosan készíti

FOTO STUDIO

ENGEL ENDRE
lényképészeti műterme

Timisoara l. Piața Libertății 4 sz.
TELEFON: 34-30

REPULÓBÉLYEGEK BECSERELÉSE. A légbelátási államtitkárság közli az érdekeltekkel, hogy a számlákra és kimutatásokra (borderou) használt repulóbélyeg, amelyek tudvalevően már április 1-je óta nincsenek forgalomban, becserelehetők jelenleg érvényes repulóbélyegekre. A becserelés határideje december 1.

Ügyeljünk az áru mérlegelésénél. A nemzetgazdasági minisztérium újlag figyelmezteti a vásárló közönséget, hogy a vidéki árusok kötelesek a folyó évre hitelesített mérleggel rendelkezniük. Az ebben a tekintetben végzett ellenőrzés során április 1-től október 10-ig egyedül Bucureștiben négyezernél több személyt itéltek el, mert hamis mérleget használt, illetve csalt az áru mérésénél.

Vegyipari vállalat létesül Kolozsváron. Kolozsvár székhellyel legutóbb háromszázezer pengővel „Erdélyi Vegyipari R. T.” elnevezés alatt vállalat létesült, amely kémiai cikkek és félgyműanyagok eladásával és vételével foglalkozik.

Az Egyesült Államok felére csökkentette gépkocsigyártását. Az amerikai hadiipar irányításával megbízott hatóságok, miután a szakmunkás- és nyersanyaghiányra való tekintettel a személyautógyártás csökkentésére vonatkozólag először az augusztustól novemberig, majd decemberig terjedő időre már régebben intézkedéseket hoztak, most az autógyártási év hátralévő részének gyártását is szabályozták. A rendelet szerint 1942 első négy hónapjában huszonöt, az ötödikben negyvennyolc, a még megmaradó két hónapban pedig ötvennyolc százalékkal kevesebb autót szabad előállítani, mint az előző év megfelelő időszakában. Az autógyárak ezzel az új gyártási időnyben csak 2.1 millió, azaz fele annyi személykocsit gyárthatnak, mint az előző évben. Az intézkedés a teherautógyártásra, a könnyű teherautók gyártásának jelentéktelen megszüntetésén kívül nem terjeszkedik ki. (MN)

Újból üzembehelyezik a kolozsvári gyufagyárat. A kolozsvári gyufagyár, amely hosszabb idő óta nem működött, október hónap folyamán ismét üzembe kerül.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti). Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195, svájci frank 43.74—45.47. Kliring devizák: Drachna 1.21—1.22, dinár 2.898—2.05, német márka 59—60, szlovák korona (38 százalékos felárral): 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, francia frank (38 százalékos felárral) 3.15—3.26, olasz lira 9.50—9.50, leva 1.60—1.68. Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 756.77—786.60, egyiptomi font 776.15—806.74, palesztinai font 759.62—789.55.

Határidő napló

OKTÓBER 31:

A nemzetgazdasági minisztérium szeptember 13-án kelt 76833 számú rendeletével azok a kereskedelmi és ipari vállalatok, amelyeknek központja az átengedett területeken maradt, eddig a napig tartoznak helyzetüket tisztázni. Kivétel képeznek a rendelkezés alól a bankvállalatok.

1 és 2 leies váltópénzek forgalmi értéke lejár. 250 leies Carol-fejes érmék forgalmi értéke megszűnik.

Élesztőgyárak kedvezménye, amelynek értelmében korlátlan mennyiségben hozhatunk forgalomba élesztőt, ezen a napon hatályon kívül kerül.

Vasuti alkalmazottak és nyugdíjasok kedvezményes tüzifa szállítási bárcáinak kérelmezési határideje.

Kedvezményes tüzifaszállítási árszabás érvényét veszti.

NOVEMBER 1:

Falusi birtokok és beépített telkek jövedelmű utáni adóvallomások benyújtásának kezdete.

SPORTTESEMÉNYEK

Nurmi időálló világcsúcseredménye az egyórás futásban

A finnek világhírű futója, Paavo Nurmi sikeres pályafutása alatt rengeteg világcsúcseredményt állított fel. Ezek közül azonban már csak egyetlenegyet tudott ellentálni annak az ostromnak, amelyet minden csúcsteljesítmény ellen az utódok indítanak. Nurmi egyetlen fennálló világcsúcseredménye az egyórás futásban van 19.210 méterrel. Igaz, hogy ez az eredmény egészen különlegesen jó is. Csaknem minden hosszútávfutó kiválóság megkísérelte,

de hiába, ez az eredmény időállóan bizonyul.

Nem lesz érdekellen, hogy kik voltak minden idők legjobb egyórás futói és mik voltak a teljesítményeik. Ime ez a lista:

19.210 km	Nurmi (Finnország)	1928
19.021 km	Bouin (Franciaország)	1914
18.753 km	Zabala (Argentína)	1936
18.741 km	Schrubb (Anglia)	1904
18.718 km	Csaplár (Magyarország)	1939
18.651 km	Syring (Németország)	1937
18.555 km	George (Anglia)	1884
18.548 km	Kolehmainen (Finnország)	1914
18.518 km	Backman (Svédország)	1918
18.448 km	Siefert (Dánia)	1936
18.321 km	Kelen (Magyarország)	1935
18.298 km	Virtanen (Finnország)	1935
18.284 km	Chapelle (Belgium)	1940
18.272 km	Svanberg (Svédország)	1908
18.211 km	Husen (Németország)	1928
18.204 km	Padovani (Olaszország)	1941
18.182 km	Bertsch (Németország)	1938
18.180 km	Martellin (Finnország)	1928
18.157 km	Morelli (Olaszország)	1933
18.137 km	Mattson (Svédország)	1921

Már a régi időkben is az egyórás futásban egészen különleges becsvágygal küzdöttek az atléták, hogy

ebben a számban csúcsteljesítményt érjenek el. Nurmi már régen nem atlétázik, de annál többet foglalkozik az utánpótlás nevelésével. Eppen a legutóbb látunk az egyik külföldi sportlapban egy képet, amely Nurmit ábrázolja, amint az Ezertó országának egyik gyermektáborában formaruhás fiúcskáknak tart előadást a szabadban. Amint mond, az a kicsikék számára igen érdekes lehet, mert szinte áhitattal figyelik a szavait. Nurmi nagy teljesítményei közül már csak ez az egy áll fenn,

de világhírre még ma is csorbítatlan és

Finnszágban legendászerű.

Ezt bizonyítja a helsinki stadionban álló szobra is, amelyet egy éve állítottak neki, az egykori „futógépek”.

Telesport

Az aradi városbajnokság hetedik fordulójára ismét bizonyosságát adta, hogy nincsen biztosan megnyerhető játék. Élénk példái ennek a Tricolor—Crisana-mérkőzés, melyben a múlt héten ragyogóan játszó vasutas-csapat nagyarányú vereséget szenvedett az ezuttal is jól startoló Tricolortól és fenti tételt igazolja a múlt héten nagyszerű teljesítményű Prieteni kínosan nehéz győzelme a Rapid felett, de még inkább a sereghajtó Infratirea respektábilis győzelme az egyébként jól játszó vasasgyűltes ellen. A Transilvania biztosan verte a meggyengült nyomdászokat, végül a Fortuna szép küzdelemben győzte maga alá a husiparosokat.

A vasárnapi hetedik forduló eredményei a következők:

Transilvania—Gutenberg 174:138. A tizenegy emberre, kezdő Transilvania 61, 35, 34, 44-es mérsékelt eredményei is elének bizonyultak a legjobbjait nélkülöző nyomdászok ellen, akik 26, 26, 44, 42-es meneteket játszottak.

Tricolor—Crisana 236:193. A Tricolor ismét

meggyőző formában játszott és 53, 81, 44, 58-as menetek után fölünyesen nyert, az ezuttal csak közepesen startoló és 52, 41, 39 és 61-es részeredményeket elérő vasutascsapat ellen.

Infratirea—Metalurgistul 204:201. A menetenként rapszodikus teljesítményt nyújtó két együttes izgalmas küzdelme szinte az utolsó dobásban dönt el a ma kiválóan játszó és 39, 61, 79, 33-as meneteket abszolváló Infratirea javára, míg a vasasok 60, 45, 60, 36-os részeredményeket játszottak.

Prieteni—Rapid 176:169. A listavezető Prieteni ideiglegesen győztes, az utolsó menetben nyert a végig vezető német csapat ellen. A Prieteni 27, 43, 44, 62-es, a Rapid pedig 50, 32, 45 és 42-es részeredményeket ért el.

Fortuna—Macelari 187:181. A bajnokságpótló barátságos mérkőzésben a menetről-menetre javuló Fortuna győzött 35, 44, 54, 54-es menetek után, a jól kezdő, majd ellankadó husiparosok ellen, akik 52, 52, 32, 45-ös meneteket játszottak.

Sport hírek mindenfelől

Olaszországban igen módszeresen foglalkoznak a teniszutánpótlás nevelésével. Így Rómában a tekintélyes „Bruno Mussolini” egyesület ezidő szerint 70 fiú és lány számára tart tanfolyamot. Ha azután az ilyen kezdő tanfolyamokon tehetségeket fedeznek fel, akkor ezeket tervszerűen továbbképezik és így az utánpótlás biztosítva van.

A budapesti Európa-bajnokságra készülő német és olasz ökölvívók e hó 26-án Borcsalóban találkoznak a német-olasz országok közötti viadal keretében. A párosítás már megtörtént és ez a sulycsoportok szerinti sorrendben a következők: Götzke — Paesani, Sedel — Paolletti, Petri — Bonetti, Nürnberg — Tiberi, Trittschak — Borraccia, Schmidt — Bataglia, Pepper — Beretta, Tennhof — Latini.

A fiatal magyar tornászajnokot, Pataki Ferencet egy német szaklap a legelső világklasszisok közé sorolja.

Landesmaeki, a kiváló finn rudugró, a keleti fronton elesett. Landesmaeki 416 cm-es rudugró eredményével az európai rangelsők közé tartozott.

A VÖRÖS POKOL

Choir Petrovics Tobeljev élményei a vörös paradicsomban

A DÉLI HÍRLAP EREDETI REGÉNYE

írta: ANDREJ ANDREJOVICS KRIMOV

Az orvosnő holtan rogyott össze a fogház udvarának közvetlen közelében, amelyen kiemelt vére néhány új foltot hagyott más kivégzett emberek véreinek számos, immár barnálló foltja mellett.

Anasztázia Petrovna Szetkovnak ez volt első hóhéri szereplése, amelyet ettől kezdve sok más követett.

Azok a polgári családok, amelyekhez eljárt és amelyek nem is sejtették, hogy a közülük elragadottakat Anasztázia juttatta a sírba, nem is sejtették ezt. Eppen úgy nem gondoltak semmi rosszat azok sem, akik között további áldozatait kereste a barátság örve alatt. Annál inkább ismerték azonban a csekások és vezető kommunisták, valamint a börtönök lakói is. Hamarosan elneveztek vörös vörös Natásának és ez a név rája ragadt.

Nagy előszeretettel látogatta a börtönöket. Nem kellett attól tartania, hogy azok, akik ott szünyödnének, kikerülnek és beszámolnak véres szerepléséről a kommunistaellenes köröknek és így figyelmeztették azokat, hogy óvakodjanak tőle. Azokat a börtönöket látogatta, amelyekben rendszerint az általa elárult emberek várták végzetüket.

A vörös vörös Natasa férjruhát hordott a kivégzéseknél. Később ezt annyira megszokta, hogy női ruháit teljesen sutba dobta. Nadrágot és rubácskát viselt, erre pedig bőrkabátot öltött. A lábain csizma volt.

Börtöni látogatásai rendszerint úgy folytak le, hogy háttal nekitámaszkodott az aítónak, amelyen keresztül érkezett. Aztán merőben nézte a fegyvereket, majd különböző kivégzésekről beszélt. Ugy foltt a káról a szó, mint amikor a tanítónő a gyermekeknek valamit olvas fel. Még kedélyvesztett és tréfált is közben. Csufolta azokat, akik halálba mentek. Gyúlvódott halálfélelmükön. Például ilyeneket mondott:

— Képzelték, tavariszi, a nyavalyás úgy reszkelt, mint valami öregasszony, akit összeszidták, mert pletykázott, vagy akit a kocsmából hazatérő férje megvert. Hát én úgy reszkelték, mint a friss halkosonyja. Még sirt is, pedig milyen nagy hős volt,

amikor titokban lázadásra szította a bolond burzsujokat.

Hajmeresztően és kiszínezve adta elő szerencsétlen emberek utolsó perceit. A foglyok, akik előtt már ott lebegett látatlanul a halál, borzadozva hallgatták és a rémület kiült a sovány, fehér orcákra.

Gyönyörködött hallgatónak ijedelmében. Néha órákon keresztül tartottak a vörös vörös Natasa ilyen mulatságai, amelyek gyakorta megismétlődtek. Azokban a börtönökben, amelyekben megjelent, a szomorú lakók tudták, hogy közülük valamelyik a vörös Natasa véres keze által veszt el életét.

18. Olthatatlan bosszuszomj.

Nemrég új fogoly került a börtön ama cellájába, amelynek magam is lakója voltam.

Rendes megjelenésű, fiatal férfi volt, akin első pillanatra meglátszott az intelligencia. Alakja magas volt, az arca csinos, szeme tudást sugárzott.

Második szomszédom volt a sorban.

A börtönökben hamarosan folyik az ismerkedés. A foglyok mind tudják egymás nevét és azt, hogy miért jutottak a börtönbe. Nemcsak saját szerencsétlenségüket érzik, hanem teljesen átérzik a többi fogoly szomorú sorsát is. Az újonnan jöttek kiöntják szívüket, mert meg vannak róla győződve, hogy könnyebben viselik el szerencsétlenségüket, ha azt elmondják másoknak. A régi lakók viszont azért hallgatják szívesen az újonnan érkezők történetét, mert némi vigasztalást vélték találni abban a tudatban, hogy mások is szenvedtek az igaz ügyért, az orosz nép jövőjéért megváltásáért.

Az új börtönlakó is elmondta a maga esetét, amelyet a körülötte levők lélekzetüket visszafojtva hallgattak végig.

— A nevem Palyo Petrovics Ljermontov klinikai tanársegéd, — mutatkozott be udvariasan.

— Kommunista vagy? — kérdezte valaki.

— Nem vagyok az. Nem foglalkoztam sohasem politikával. A kommunizmus eszméit nem is ismerem. Engem csak a betegek érdekelnek és a legfőbb vágyam, hogy minél több szenvedő embertársamnak visszaadjam az egészségét.

Azután Ljermontov tanársegéd elmondta a maga esetét.

Anasztázia Petrovna Szetkov hóhéri mivoltát mi régi börtönlakók már ismertük. A fiatal orvosnak azonban sejtelmé sem volt róla. Azért aztán, amikor elbeszélése során említett tett Anasztáziáról, mi nem világosítottuk fel. Gondoltuk, ugyanis megtudtunk majd sok mindent erről a női szörnyetegről idejében. Azt mind, amit én róla már előbb elmondtam, bő részletekkel magam is csak jóval később ismertem meg és Palyo Petrovics elbeszéléseinek meghallgatásakor

azonban már sejtnei kezdtem az összefüggést, hogy a tanársegéd miért került börtönbe.

— Jegyben jártam — kezdte az orvos az elbeszélést — Milena Karlovna Szedernyov kórházi orvosnővel. Aztán egyszerre kiderült, hogy a menyasszonyom kommunistaellenes és emiatt letartóztaták. Biztosan nem tudom maig sem, hogy mi történt vele, de azt rebesgetik, hogy kivégezték. Az eset óta volt jegyesem családijával megszakítottam az összeköttetést és nem jártam többet hozzájuk. Pedig a dolog nagyon fáj mert igazán szerettem menyasszonyomat, akiről nem tudtam, hogy politikával foglalkozik. Igaz, rekedtem feledni és anyjáról és öccséről sem tudtam semmit.

Palyo Petrovics Ljermontov azután elmondta, hogy nemrég egyik éjszakán kopogtattak az ajtómon. Felébredt álomból, kabátot kapott magára és meggyújtotta a villanyt. Hozzá volt szokva ilyen keltegetésekhez mert gyakran hívták éjjel a klinikára, vagy máshol fekvő sebesültekhez. Nagy volt azonban a meglepetése, amikor a késői látogatásban volt menyasszonya édesanyját, Fedora Fedorovna Szedernyovot ismerte föl.

— Az Isten szerelméért, mi baj, Fedora Fedorovna? — kérdezte, amikor az asszony feidult arca pillantott.

— azonnal el kell jönnie fiamhoz, Mihajlo Karlovics-hoz.

— Miért? Mi baja?

— Lőtt sebeseb vészorgott haza az este. Gyenge hangon elmondhatta név, hogy mi történt, aztán elvesztette eszméjét. Ágyban fektettem. Nem mertem más orvoshoz menni, mert szigorú rendelet van rá, hogy minden sebesülést be kell jelenteni.

— Tudom, Fedora Fedorovna, azonban a rendelet úgy intézkedik, hogy az orvosot, aki be nem jelentett sebesülések gyógyítására vállalkozik, letartóztatják és elítélik. Felt a rendeletet azért adták ki, mert többször is előfordult, hogy ismeretlen egyének vörös katonák és kommunai tavezetők ellen merényleteket követtek meg és ha azok viszonzásul rájuk löttek, mégis nem egyszer megtörtént, hogy megsebesülten is sikerült elmenekülniük. Azért tehát mindenkinek minden sebesülést, amelyről tudomást szerez, be kell jelentenie, hogy a csekák kiderítessék a körülményeket. Minden orvos utasítást kapott, hogy azonnal jelentést tegyen, ha hármójában nem kórházban fekvő sebesülteket meevizsgál. Fedora Fedorovna, én most úgy veszem mintha maga nem is beszélt volna velem, de be kell látnia, hogy nem kezelhetem a fiát, mert a szabályaimmal játszom.

(Folytatjuk.)

Rádió

SZERDA, OKTÓBER 22

București: 6.55 Hírek, hanglemezek. 12.20 Hanglemezek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Németnyelvű hírek. 14.00 Rádióhíradó. 14.20 Filmzene. 14.30 Sebesültek órája. 17.15 Hanglemezek. 17.40 Előadás. 18.00 Szindarab előadása. 19.00 Zenekari hangverseny. 19.50 Németnyelvű hírek. 20.00 Rádióhíradó. 20.20 Hanglemezek. 20.30 Németország órája. 21.00 Németnyelvű adás. 21.10 Olasznyelvű adás. 21.20 Francianyelvű adás. 21.30 Angolnyelvű adás.

Budapest I. 6.40: Ébresztő, torna, hírek, hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: A háziipar és a család jóléte (felolvasás). 10.45: A fák szerepe a természetben (felolvasás). 12.10: Hanglemezek (szerenádok, dalok). 12.40: Hírek. 13.30: Korényi Aladár cigány-

zenekara. 14.30: Hírek. 15.20: Postászenekar. 16.15: Felolvasás. 16.45: Hírek. 17.15: A fülemile (Arany János költeménye zenekari kísérettel). 17.30: Régi sajtófőnökök (Schöpflin Aladár előadása). 17.45: Jazz-zongoraszámok. 18: Thury Zsuzsa elbeszélése. 18.20: Katonaműsor. 19: Hírek. 19.20: Küllügyi nyegedóra. 19.35: Operaközvetítés (Puccini: Tosca). 21.40: Hírek. 22.10: Rádiózenekar xilofonszámokkal. 23.25: Bura Sándor cigányzenekara. 24: Hírek.

Budapest II. nem közvetít műsort.

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 23.

București: 6.55 Hírek, hanglemezek. 12.20 Opera-áriák. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.30 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 17. Hanglemezek. 17.20 Operaelőadás. A szünetben 18.10 Előadás. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. 20.20 Hanglemezek. 21 Német nyelvű adás. 21.10 Olasz nyelvű adás. 21.20 Francia nyelvű adás. 21.30 Angol nyelvű adás.

Budapest I. 6.40: Ébresztő, torna, hírek, hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: Pakots József elbeszélése. 10.45: Külföldi híradó. 12.10: Katonazene. 12.40: Hírek. 13.30: Heineman Sándor tánczenekara. 14.30: Hírek. 15.20: A rádió salonzenekeara (Ernst Fischer, Lehár és Eisemann szerzemények). 16.15: Ruszín-műsor. 16.45: Hírek. 1.15: Táncclemezek. 17.40: Nővényegészségügyi időszéri tanácsadó. 18.10: Zongoraszámok (Liszt-Bach, Schuman, Chopin). 19.35: Fáraó átka (felolvasás). 19: Hírek. 19.20: Matolecsy Margit és Lontay-Rajter László magyar nótákat énekel ifi. Gáspár Lajos cigányzenekarának kíséretével. 20: Oedipus király (Sohokles tragédiája rádiószinpadra átdolgozva). 21.40: Hírek. 22.15: Rácz József cigányzenekara. Sovinszky László salonzenekeara Giuseppe Moretti énekszámaival. 23.30: Híres salonzenekearak hanglemezei. 24: Hírek.

Budapest II. nem közvetít műsort.

Apróhirdetések

Alkalmazás

Mindenes azonnalra felvétetik Timisoara IV. Str. Mircea Voda 3. (6033)

A petrosani Nemes féle kétjárú vízimalom és gyapjufésülő az üzem teljes ellátására sürgősen keres tanult molnármestert. Egy nagyobb üzemből lévő fésülőgép eladó. (2492)

Bádósgosdét magas fizetéssel állandó munkára felveszek. Benze Ludovic. Arad, Str. Iosif Vulcan 12. sz. (4021)

Kocsist keresek azonnalra. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4026)

Magános urnához fiatalabb zsidónő mindenesték felvétetik. Arad, Piata Avram Iancu 17. II. em. Ajtó 10. (4036)

Főzni tudó mindenesték felvétetik. Arad, Szűcs. Piata Avram Iancu 17. II. emelet. (4035)

Komoly, házas, háztartásban jártas, egyedülálló urinót kétgyermekes családom háztartásának vezetéséhez keresek. Román nyelv tudása megköveteltetik. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (4039)

Libatömő asszonyt keresek. Arad, Bulv. Elisabeta 18. (4038)

Biztosító intézet keres keresztény, románul, németül, esetleg magyarul beszélő beltisztviselőt, aki már a szakmában dolgozott. Lehet nyugdíjas biztosítási tisztviselő is. Ajánlatok a kiadóban adandók le. (2538)

Kádár- és asztalossegédek magas kereseti lehetőség mellett felvétetnek. Kádármesterek is vállalhatnak munkát. Appeltauer-hordógyár. Telefon 43-46. Timisoara IV., Str. Fröbl 5. (2539)

Borbélysegéd, tanulóleány és tanonc azonnal felvétetik Erhardtánál, Timisoara IV., Str. Bratianu 29. (2541)

Társas gazdát keresek Timisoarától 5 km-re levő farmomhoz. Meglevő disznótenyésztő. Tehénészet és teljes leltárral. Csak komoly munkaerő jelentkeznek. Dr. Subtire ügyvéd, Timisoara, Banca Victoria-épület. Telefon: 19-91. szám. (6220)

Állást keres

Nyugalmazott plébános szívesen elmenne kisegítőnek. Nevezett jó erőben van és dolgozni akar, lábát vesztette el, de azért mindent tud dolgozni és teljesen szabályszerűen misézni. Szíves megkeresést kér Hategre, jud. Hunedoara. Clastru Surorilor. (3999)

Józanéletű, hadmentes kéményseprősegéd állást keres november elsejére. Bartók, Sanpetru German. (4031)

Középkorú nő, aki jól ért a varráshoz, 6 éves fiával, idős tr háztartása vezetésére ajánlkozik, vidékre is megy. Cim: Arad, Str. Rahovei 78. (4027)

Házvezetőnek menne intelligens nő. Ajánlatokat „Dánieli” jelige alatt e lap timisoarai kiadójába kérek. (6530)

Gyermekek mellé menne intelligens nő. Ajánlatokat „Ujvári” jelige alatt e lap timisoarai kiadójába kérek. (6550)

Portás-pénzbeszedői állást keres garanciával rendelkező hadmentes egyén. Timisoara II., Str. Batania 57. (5000)

Oktatás

Vegyteni oktatás általános, anorgánikus orgánikus analitikai és ipari célból, psihica- és laboratoriummal kapcsolatban, szerény díjazás mellett. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. (4004)

Angol és német órákat ad lelkiismeretes, tapasztalt szaktekinély. Flauder-trafik, Timisoara III., Piata Lahovari. (3183)

Lakás

November elsejére keresek egyszobás-konyhás lakást a Piata Avram Iancu-terén, esetleg a közelében. Három hónapot előre fizetek. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. alá kérek. (4009)

Butorozott garconszoba fürdőszobával kiadó. Timisoara III., Str. Mitrop. Varlaan 4. (5665)

Különbejárta, szép nagy üres szoba fürdőszobahasználattal azonnalra kiadó. Timisoara III., Str. Metjanu 4. Ajtó 5. szám. (2529)

Zsidó házaspárnak elegánsan butorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Cim: Arad, Str. Eminescu 8. (4030)

Gyermektelen olasz házaspár keres 4 szobás modern lakást. Telefon 31-90. Timisoara. (2535)

Adás-vétel

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és írógépeket, hálószoba-, ebédlő- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és dísztárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (3985)

Perzsa-, vagy perzsaláb-prémet, feketét, kisebb darabot, jókarban levő megvételre keresek. Cimeket ajánlattal a Rudolf Mosse hirdetőirodába kérek. Arad, Str. Eminescu 8. Telefon: 17-11. (6320)

Varrógépek, irodaberendezések, írógépek, hálószobák, ebédlők, matracok, otomanok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédlőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl 2, az udvarban. (3181)

Télikabát eladó 12—14 éves leánykának. Megtekinthető délután 2—4 óra között. Arad, Str. Alexandrii 11/a. (4002)

Puha ólomot minden mennyiségben vesz: Extrapost, Timisoara I., Str. Gen. Doda 3. szám. (6325)

Petroleum-kályhát, használtat, de jó karban, veszek. Bartalné, Timisoara I., Str. Seminecul 15. sz. Et. I. (2530)

Kitűnő jó minőségű barna kőszén nagyban és kicsiben eladása Bálintnál, Timisoara IV. Str. Camellei 1. Telefon 23—01. Főzéshez és központi fűtéshez nagyon alkalmas. (3170)

Eladó egy masszív ágy és egy ebédlődivány. Arad, Str. Costache Negri 11. Földszint 2. (6321)

„ARDE GAZ”

42 tip. Naponta 4 5 kg. petroleum segítségével elegendő meleget szolgáltat egy szobás, konyhás, fürdőszobás lakás fűtésére, ami naponta 20, havonta 600 leibe ke ül. Minden különleges berendezés nélkül mindenféle kályhára alkalmazható. szaga a nu és füst nélkül út csefépályhát stb. Arad város és megye részére csak ANA PETCU cégnél kapható. Arad, Bulevard Regele Ferdinand 22, ahol működésben is látnátó.

Üres, jókarban levő ládákat és zsákokat minden mennyiségben veszek. Ugyanott könnyű kétkerekű tolokocsi megvételre kerestetik. „Comex” Str. Bratianu 16. Telefon 21-26 Arad. (4028)

Zongora, keresztthuros, bécsi gyártmányu, eladó. Cim: Arad, Rudolf Mosse. Str. Eminescu 8. (4029)

Naponta friss nyu- és fácán kapható. Christian si Comp. Luteránus-templommal szemben. Arad. (4033)

Perzsa szőnyeg, valódi keleti összekötő és egy hermelinsál eladó. Arad, Strada Cantacuzino 44. Arady Olga. (4032)

Bőrkabátot használtat keresek, hosszú, vékony férfialakra. Arad, Bulev. Elisabeta 18. Délután. (4037)

Aradi, Lengyel-gyártmányu ebédlő, kitűnő karban eladó. Felvilágosítások: A Központi Banknál, telefon 15-14. (3184)

Megvételre keresek családi házat Timisoarán, nagyobb telekkel, vagy kerttel, azonnali beköltözéssel. Cim a timisoarai kiadóban. (2537)

Egyenáramu dinamót vagy elektromotort 10—30 Kw teljesítménnyel, bármilyen állapotban keresek. Ajánlatokat kérek lehetőleg fordulatszám, feszültség, polusszám, teljesítmény és állapot megjelölésével. Keresek vastartányt 2—4³ Molnár, Timisoara I., Strada Buteanu 12. Tel. 20-12. (2540)

Veszek nem valódi, használt, de jó állapotban levő szőnyeg, 3x4 vagy 4x5 méter nagyságban. Cimeket ár megjelöléssel „R. R.” jeligére a timisoarai kiadóba kérek. (2532)

Francia Buldogg, 2 éves, fajtisza, eladó. Timisoara IV., Strada Mircea Voda 12. szám, I. emelet. Szidon. (6400)

Modernebb babakocsit megvételre keresek. Cimeket: „Ajándék” jelige alatt a timisoarai kiadó továbbit. (6056)

Gyermekhócipőt fehérét, 22-es számú, jó állapotban levőt, megvételre keresek. Cimeket „Gyermek” jeligére a timisoarai kiadóba kérek. (6055)

Veszek új kiadásu autót, motorkerékpár s elektroteknikai szakkönyveket. Ajánlatokat cim és ár megjelölésével Décséi József, Uiora, Str. Regele Ferdinand 28. címre. (3180)

Vörösróka prémekek, vadonat új állapotban eladók. Darabja 2000 lei. Cim: Arad, Eminescu-utca 8. szám alatt, a Rudolf Mosse hirdetőirodában. (6300)

Ládák különböző nagyságban kaphatók. Arad, Str. I. Chendi 9. Az udvarban. (4008)

Különléte

Istálló tíz ló részére, valamint kocsiszin és szénapadlás a józsefvárosi román templom közelében kiadó. Közelebbit: Sartor-autógarázsban. Timisoara IV., Str. A. Sailer 1. szám. (2542)

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle illomtejkremet, illom-tejszappant és illom-pudert, három színben. Kapható kizárólag a

Városi Gyógyszertárban

a „Fekete Sas” az Arany Szarvas épületében

Timisoara I., Piata I. C. Bratianu

HAZAK FOLDEK SZÓLÓK MALMOK TELKEK

minden árfokozatban HATSCHÉK ÜGYNÖKSÉG

Arad Bul. Carol 17 (volt 46) Telefon 15-95

A legjobb órebeletelés

1 hirdetés

a Déli Hírlapban